

Oslávenie kríža - pozri *nikitirion*; *Povýšenie kríža*

Oslávenie Márie - pozri *apokalyptická madona*, *apokalyptická žena*

Geertgena tot Sint Jans: Oslávenie Márie. Madona s Ježiškom

oslepenie - pozri *trest*

Nabuchodonozor dáva zabiť židovských väzňov. Oslepenie židovského kráľa Cidkiju (Beatus Silos, 1100)

P. del Vaga: Súd Saleuka (1519-1525)

G. M. Crespi: Hecuba oslepuje Polyméstora (1.pol.18.st.)

oslica - pozri *osol*

oslica Balaamova - *Balaamova oslica*

oslí chrbát - *oblúk španielsky*

Oslí chvost - ruská skupina založená roku 1911 *M. Larionovom* a *N. Gončarovovou* na konci výstavy skupiny *Kárový dolník*, aby tak odsúdili podľa nich "lacnú orientáciu jej stúpencov na modernú západnú tvorbu (*parížska škola*); meno vybral Larionov podľa obrazu jedného francúzskeho študenta maliarstva, ktorý vystavil obraz namaľovaný štetcom pripevneným k osliemu chvostu; skupina mala iba jednu výstavu v marci 1912; bola jediným uvedomelým celoruským vystúpením svojho druhu, ktoré demonštrovalo odklon od európskych tradícií a preferenciu domácich ľudových zdrojov; na výstave sa objavili aj práce Kazimíra Maleviča a Vladimíra Tatlina, zakladateľov *suprematizmu* a *konštruktivismu* obrazy Gončarovovej s náboženskou tematikou boli odsúdené za bohorúhačstvo a vyslúžili si hlasné prejavy nesúhlasu (zrejme o jej diele píše ruský románopisec Alexej Tolstoj v 1.diele svojej trilógie *Sestry*); krátko potom sa skupina rozišla a Gončarovová s Larionovom založili *rayonizmus*

oslia čel'usť - pozri *Samson*; *osol*

A. Wierix podľa M de Vos: Samson zabíja Filištíncov oslou čeľusťou (rytina, 1586)

Oslobodenie sv. Petra - pozri *apoštol Peter*

Oslobodený Jeruzalem - epická poéma Torquata Tassa, ktorá zaberá dôležité a vplyvné miesto v európskej kultúre; pojednáva o období prvej križiackej výpravy zameranej na oslobodenie Jeruzalema; hlavnou postavou je Godfroy de Bouillon, vodca prvej križovej výpravy; témou je dobytie Jeruzalema; Oslobodený Jeruzalem je epická dráma podľa vzoru Vergília, napísaná v noblesnom klasickom štýle s výrazným poetickým akcentom; postava Godfroya sa javí byť nereálnou, keďže bola skonštruovaná ako mixtúra zbožného *Aeneasa* a tridentského katolicizmu; ostatné postavy sú nositeľmi skutočného Tassovho citového zaujatia, a preto sa javia ako skutočné svojím temperamentom i činmi; pravdou je, že Tassovi invenčne blízkou je poézia sentimentu; poéme prosper tiež výber mien hrdiniek príbehu, ktoré boli bežne používané a populárne v tej dobe v celej Európe; pozri *Olindo a Sophronisba*

Osma - česká umelecká skupina ôsmich maliarov (Filla, Kubín, Procházka, B. Kubišta, Horb, Feigl, Nowak, Pittermann-Longen), založená r.1905; výstavami poriadanými v rozmedzí 1907-1908 sa prihlásila k *modernému umeniu*, najmä *expresionizmu*, *fauvizmu* a *kuboexpresionizmu*; po jej rozpade časť členov založila 1911 *Skupinu umelcov výtvarných*; pozri *ashcan schol*, *workswedská kolónia*

Osmani - dynastia sultánov tureckej (osmanskej) ríše; prenesene názov pre turecký národ

Osmanská ríša/Otomanská ríša - *turecká* (osmanská) ríša v období 1299-1922; táto turecko-islamská ríša vytlačila ortodoxnú byzantskú ríšu v 15.st. a odvtedy naplňala svoje ambície expandovať na západ a dobyť srdce Európy; turecký expanzionizmus bol vždy súčasťou palácovej politiky; keď sa sultán cítil doma v bezpečí, napadol Európu; keď sa cítil ohrozený vojenským veliteľom janičiárov, poslal ich do bitiek; na poč.16.st. porazili *mamlúkov* v Egypte; Otomani mali svoje sily rozmiestnené po celom pobreží severnej Afriky; armáda a námorníctvo vyzerali zastaralo v porovnaní s inými štátmi, ale boli najpočetnejší; ríša mala strategicky výhodnú polohu, lebo Balkán tvoril prírodnú baštu na obranu Istanbulu; ríša bola založená na vojensko-lénnom systéme; sultán bol absolútnym monarchom a hlavou všetkých *mohamedánov*; po porážke pri Lepante 1571 slabne viera *moslimov*, upadá morálka janičiárov; hospodársky, kultúrny a národnostne nejednotné impérium stagnuje a napokon klesá na polokolóniu imperialistických mocností vtedajšej doby; pozri *turga*, *polmesiac*, *islamské umenie*; *rastliny v umení osmanskej ríše*, *umenie osmanskej ríše podľa predmetu*, *Elginove mramory*; *Istanbul*; *janičiari*, *Konštantínopol*, *turecké osmanské písmo*, *Kniha šťastia*; A. Preziosi

<http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D1%81%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F%D0%B8%D0%BC%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%8F>

http://en.wikipedia.org/wiki/Fall_of_Constantinople

<http://maximus101.livejournal.com/45768.html>

https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Moh%C3%A1cs

[https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Hans_Weigel_\(engraver\)](https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Hans_Weigel_(engraver))

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Osmanský Turek (Norimberská kronika, 1493)

J. Tintoreto: Bitka medzi Turkami kresťanmi (16.st.)

A. Preziosi: Vdova a čitateľ Koránu na osmanskom cintoríne (19.st.)

osmanské turecké písmo - turecké osmanské písmo

osmerka - A-formát o rozmere A₆ 100x148mm; pozri *polhárok, štvrťhárok, hárok, formát*

osmička ležatá - lemniskáta; pozri *ogdoáda*

OSN - pozri *zemeguľa Organizácie spojených národov; štyri slobody; park Yellowstone, deň Zeme*

http://it.wikipedia.org/wiki/Organizzazione_delle_Nazioni_Unite

osnova - v užšom význame zvislé nite, okolo ktorých sú prevliekané riečne nite *útku*; pozri *osnovné doublé; gobelin, tapiséria, koberec, kartičková tkanica*

osnovné doublé - *doublé osnovné*

osobná mytológia - mytologické predstavy W. Blakea v jeho básnickom diele; pozri *Pieseň Los, Kniha Los, Kniha Urizen, Kniha Ahania, Kniha Thel, Prorocké knihy, Kontinentálne proroctvo, Proroctvo Amerika, Proroctvo Afrika, Proroctvo Ázia, Proroctvo Európa, Predstavy dcér Albionu, Jeruzalem zosobnenie gigantického Albionu, Vala alebo Štyri Zoas, Nočné myšlienky, Manželstvo nebo a peklo*

- v prorockých knihách W. Blakea čerpá z mytológie, ktorej ideové posolstvo využíva pre svoje revolučné duchovné a politické predstavy nového veku; jeho túžbou je obnovenie *vesmíru* srdcom; jeho dielo je bojom medzi osvietením a voľnou láskou na jednej strane a príkazmi vzdelania a morálky na strane druhej; Blake sa nechal inšpirovať *Miltonovým* Strateným rajom, víziami Emanuela Swedenborga a takmer *kabalistickými* spismi Jacoba Boehma; Blakeove vízie išli ešte ďalej, nielen že sa zameriaval na svet biblického zjavenia, ale snažil sa obohatiť ho vlastnými interpretáciami *druidismu* a *pohanstva*

osobnosti belgické - belgické osobnosti

osobnosti francúzske - pozri *francúzske osobnosti 19.st.*

osobnosti holandské - pozri *holandské osobnosti 16.storočia, holandské osobnosti 17.st.*

osobnosti husitské - husitské osobnosti

osobnosti krížových výprav - pozri *krížová výprava*

http://translate.google.sk/translate?hl=sk&sl=es&u=http://es.wikipedia.org/wiki/Guido_de_Lusignan&prev=/search%3Fq%3Dguido%2Bde%2Blusignan%26espy%3D210%26es_sm%3D93
http://en.wikipedia.org/wiki/Guy_of_Lusignan
http://cs.wikipedia.org/wiki/Guy_de_Lusignan
[http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Osobnosti_křížových_výprav_\(křesťané\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Osobnosti_křížových_výprav_(křesťané))

osobnosti podľa štátu -

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Osobnosti_pod%C4%BEa_%C5%A1t%C3%A1tu

osobnosti Božskej komédie - postavy Božskej komédie

osobnosti slovenské - slovenské osobnosti

osobnosti zaniknutých štátov -

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Osobnosti_zaniknut%C3%BDch_%C5%A1t%C3%A1tov

osol/somár - lat. *asinus*; ďalšie mená *Ane, Asellus, Mule*

Baleka: symbol *hlúposti* a *tvrdohlavosti*; tiež symbol *skromnosti, trpezlivosti* a *neúnavnosti* (pozri *Perseverantia/Vytrvalosť*); na oslovi zobrazovaný opitý *Silén* aj *Dionýzos* (osol vodený v jeho sprievode > pozri *komos*); osol je u Rimanov obetným zvieraťom boha *Priapa* (pozri *obet'*); rovnako posvätným zvieraťom bol vo *Fenícii* a v *Sýrii* (pozri *Sýrčania*), kde na ňom jazdila bohyňa *Atirat* (pozri *jazdecké zviera*); napriek tomu v staroveku najviac opovrhovaným zvieraťom (keď zahynul, bol ihneď zahrabávaný); v *kresťanstve* osol spolu s *volom* (tiež opovrhovaným zvieraťom) pri Kristovom narodení v stajni (pozri *Narodenie Pána*), ďalej v motíve *úteku do Egypta*, pri Kristovom vjazde do *Jeruzalemu* (oslica symbolizuje *Synagógu* poddávajúcu sa Kristovi, ale aj jeho chudobu, stavanú v stredovekej sociálnej situácii proti bohatstvu a kultovej pompéznosti *pápeža* (*mobilitas* a *humanitas*) a takto vyjadruje dialektiku triumfu; motív víťazného vjazdu do Jeruzalema zachovaný na početných *sarkofágoch*; zachovaný v tejto súvislosti aj značný počet plastik oslíc (vo význame Kristovej víťaznej *chudoby*); osol je tiež súčasťou výjavov s *pustovníkmi* (zobrazovaní so zahalenou, t.j. od sveta odvrátenou tvárou, na oslovi, symbolu svojej skromnej trpezlivosti; osol je chápaný aj ako pokorná *antitéza* ku *koňovi*; pozri *Klaňanie troch kráľov*; *jakšovia veľkonočný somárík, Balaamova oslica*; v čínskej mytológii pozri *Čchang-Kuo-Lao*; v indickej mytológii pozri *jakšovia*; pozri *Oslí chvost*; *zvíra, atribúty, symboly a alegórie; jednorožec* (Becker); *mula; šangrén; Zlatý osol/Metamorphoses*

Hall: zvyčajne zobrazovaný ako *mulica*, *somár* nesúci náklad; je zvieraťom *chudobných*, preto niekedy používaný na zdôraznenie kontrastu k bohatým; jeho povestná tuposť má zrejme pôvod vo *folklóre* západnej Európy; čiapka *šaša* má oslie uši (pozri *blázon*); tučný pijan *Silén*, sprievodca *Bakcha*, sa vezie na oslovi, rovnako ako prízemný dedinčan *Sancho Panza*, sluha *Dona Quijota*; osol nesie na chrbte *Máriu* s dieťaťom (*Jozef*) kráča po ich boku v motíve *útek do Egypta*; na oslovi ide *Kristus* pri vjazde do *Jeruzalemu*; rovnako *Hérakleitos* (byzantský cisár 575-641) vyzlečený zo svojich rúch pri vjazde do *Jeruzalemu*; anjel stojí v ceste *Balaamovej oslici*; osol klačiaci pre kalichom je atribútom *Antonína Paduánskeho*; v alegórii je symbolom *lenivosti* (pozri *Acedia; Cnosti a Neresti*); osol s mlynským kameňom je alegóriou *poslušnosti* (pozri *Oboedientia*)

Lurker: Egypťania považovali osla za démonické zviera, za atribút zlého boha *Sutecha/Sétha*; pre starovekých Indov bol symbolom nemravnosti, naproti tomu v *Sýrii* ho uctievali ako posvätné zviera a jazdila na ňom bohyňa *Atirat* (pozri *jazdecké zvieraťá*); na oslovi jazdil aj grécky boh *Dionýzos*; pre svoju divú ruju osol predobrazom *neresti* > keď zviera uhynulo, hodili ho do jamy na smetisko (*Jeremiáš 22,19*: neschopnému a zlému *judskému* kráľovi *Joakínovi* predpovedal prorok *Jeremiáš*, že mu občania pripravia oslí pohreb: bude vyvlečený a hodený von za jeruzalemské brány); na druhej strane osol bol jazdeckým zvieraťom vznešených ľudí (*Sudcov 12,14*; synovia a vnuci sudcu *Abdona*

z Pireatónu, posledného z malých sudcov v prvých stáročiach po dobytí *Kanaánu* Izraeliti, jazdili na 70 osliatkach); podľa *Ambróza* je osol symbolom pokorného človeka („uč sa od domáceho zvieraťa Božieho nosiť Krista...ochotne mu poskytnúť chrbát svojho ducha; uč sa byť pod Kristom, aby si mohol stáť nad svetom“); *vól* a osol, ktorí v textoch vianočného *evanjelia* priamo nefigurujú, sú napriek tomu zobrazovaní v betlehemskej chlieve (pozri *Betlehem, betlehem/jasličky, narodenie Pána*); stredoveká interpretácia vidí vo volovi *obetné* zviera a v oslovi (obťažkanému nákladom) *Syna božieho*, ktorý na kríži niesol bremeno hriechov sveta; na pamiatku Ježišovho *vjazdu do Jeruzalemu* v stredoveku až do doby barokovej bolo zvykom brať na *Kvetnú nedeľu* do procesie tzv. *palmového osla*; v 15.-16.st. osol symbolom *lenivosti* (pozri *Acedia*) a *márnotratnosti* (pozri *Luxuria*); osly hrajúce na *hudobné nástroje*, zobrazované na románskych plastikách treba považovať za odkaz na svetské radovánky

Heinz-Mohr: pred príchodom *koňa* do *Mezopotámie* a oblasti Stredomori (6.st.pr.Kr.) osol považovaný za ušľachtilé zviera, obratné a chytré a súčasne trpezlivé; neskoršie degradovaný na ťahúňa

Eurotelevízia: domestikovaný skôr ako kôň; veľmi učenlivé zviera a spomedzi kopytníkov najlepšie obstojí v testoch inteligencie; španielske príslovie hovorí: „Nasleduj kozu, zrútiš sa do priepasti. Nasleduj somára a zavedie ťa do dediny“; somár sa nepustí neistou cestou, kým mu ju niekto neotestuje; povest' obmedzeného zvieraťa si vyslúžil iba príznačnou tvrdohlavosťou

- súvislosti s heslom *obdobia života*: osol je symbolom deväťdesiatročného muža; pozri *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania; zviera*

v kresťanskom umení osol predovšetkým v štyroch výjavoch:

- jazdecké zviera vešťa *Balaama*; pozri *Balaamova oslica*
- v betlehemskej chlieve spolu s volom; pozri *Narodenie Pána, Jezuliatko*
- jazdecké zviera pri úteku svätej rodiny do Egypta
- Ježišov vjazd do Jeruzalemu

-osol ako jazdecké zviera (cesta tehotnej *Márie* a *Jozefa* do *Betleheme* aj z *Betlehema*) je zvyčajne bielej farby rovnako ako osol vo výjave vjazdu do Jeruzalema (na Blízkom Východe dlho existovali biele plemenné osly osobitne ušľachtilého chovu pre potreby kráľov > čiže biely osol bol symbolom *Mesiáša*); a hoci biblické texty neuvádzajú, či bol k úteku do Egypta použitý kôň alebo osol, vo väčšine výtvarných diel opakujú obraz klusajúceho osla (najstaršie z dôb raného stredoveku)

-okrem uvedených kresťanských výjavov sa so oslom stretávame (najmä v románskom umení) v súvislosti s gréckou a rímskou tradíciou v pozitívnom aj negatívnom zmysle; predovšetkým je osol terčom posmechu: osol v družine *Bakcha* a *Ceres*, osol ako hrdina bájak, osol celebrujúci omšu (niektoré tieto výjavy súvisia so známou "oslou slávnosťou" stredoveku); osol s *lýrou* patrí do radu zvierat s *hudobnými nástrojmi* (tento motív sa vyskytoval už v starej *Mezopotámii* a nemal negatívny význam); v stredovekom umení však má negatívny prízvuk: symbol duchovnej lenivosti > preto je v nemeckom stredovekom umení priradený osol k *apoštolovi Tomášovi* (pozri *neveriaci Tomáš*), ktorý sa zdráha uveriť Kristovmu *zmŕtvychvstaniu*; v stredoveku sa osol stáva aj symbolom židovstva: ako výtvarný prívlastok je pripojovaný k *Synagóge* (symbol tvrdého odporu) > osol kľacia pred *hostiou* poukazuje na *Antonína Paduánskeho*; osol s nákladom dvoch košov s chlebom na Auberta z Cambrai

Biedermann: v starom Egypte spájaný s postavou *Sutecha*, *Usírevovho* vraha (*hieroglyf* osla vyrezaný nožom do ramena mal zneškodniť zlé znamenia); Rimania videli v oslovi boha plodnosti *Priapa* a stavali ho na úroveň bohyně *Ceres*; v bájkach a rozprávkach osol vystupuje ako *kozmickej* bytosti; ranokresťanská palatínska rytina (*Palatinum* jadrom starého Ríma) sa vysmieva z kresťanov ako z "uctievačov ukrižovaného osla" (zobrazovaný ako ukrižovaný človek s hlavou osla); v rímskych plastikách symbolizoval osol a *cap lenivosť* a *chlipnosť*; v stredoveku *hlúposť* považovaná za nedostatok viery, preto *apoštol Tomáš* (pozri *neveriaci Tomáš*) zobrazovaný v prítomnosti osla (symbolu hlúposti pre svoju zaťatosť); vo spise *Physiologus* zmienka o divých osloch, kde osol odhryzne svojim potomkom časť *falu*, aby z nich spravil eunuchov (tak vraj poznali Peržania *kastráciu*); pre svoju divú ruju považovaný osol za symbol *chlipnosti*, preto v stredoveku musel odsúdený *cudzoložník* za trest verejne jazdiť na oslovi

www v súvislosti s heslom Alexamenos graffiti: somárska hlava ukrižovaného by mohla byť považovaná za urážlivé vyobrazenie súčasnej rímskej spoločnosti, lebo tento spôsob popravy bol určený pre najhorších zločincov až do svojho zrušenia cisárom *Konštantínom Veľkým* v 4.st.; zdá sa, že obyčajní ľudia v tom čase verili, že kresťania praktikujú onolatriu (uctievanie somára), čo bolo založené na mylnej predstave, že Židia uctievali v podobe osla božstvo akéhosi nejasného pôvodu; *Tertullian* napísal na konci 2.st. alebo začiatkom 3.st., že kresťania spolu s Židmi boli obvinení z uctievania somára ako božstva; tiež sa zmienil o židovskom *apostatovi*, ktorý niesol okolo *Kartága* karikatúru *kresťana* s ušami a kopytami osla s pripojeným nápisom *Deus christianorum Onocoetes* (Boh kresťanov splodený v riti); podľa iných Alexamenos graffiti opisuje uctievanie egyptského boha *Anubisa* alebo *Setha*; alebo že mladý muž skutočne vykonáva *gnostický* obrad zahrnujúci postavu s konskou hlavou; ďalšia interpretácia hovorí o existencii nejakej heretickej skupiny mimo hlavnú kresťanskú cirkev

www v súvislosti s heslom *camelopardalus*: v *rímskej mytológii* išlo o monštrum, napoly *ťavu* a napoly *leoparda*; v skutočnosti išlo o *žirafu*; zviera sa vyskytovalo v opisoch (pozri *bestiár*) ešte v stredoveku, kým ju nenazval švédsky prírodovedec Carl Linné (†1778) ako *Giraffa camelopardalis*; v *heraldike* existujú ešte dva varianty camelopardala, *allocamel* (*ťava* s hlavou somára) a *camelpardelus*, ktorý sa odlišuje od camelopardala iba dvoma dozadu zahnutými rožkami; pozri *monštrum*

-v súvislosti s heslom *hudobné nástroje*: osly hrajúce na hudobné nástroje, zobrazované románskymi plastikami treba považovať za odkaz na svetské radovánky (v súlade so symbolikou osla v 15.-16.st.: osol symbolom *lenivosti* a *márnotratnosti*); osol s *lýrou* patrí do radu zvierat s hudobnými nástrojmi; tento motív sa vyskytoval už v starej *Mezopotámii* a nemal negatívny význam; v stredovekom umení však má negatívny prízvuk; ten nadobudol v súvislosti s Boethiovou knihou „Útecha filozofie“, v ktorej osol stelesňuje duchovnú *lenivosť*

-v súvislosti s heslom *Jezuliatko*: Jezuliatko v motíve *Narodenie Pána* s postavami, okrem iných aj zvieracími (na raných reliéfoch sarkofágach v *Ríme* a *Miláne* sa osol a *vôl* objavujú priamo ako *atribúty* Jezuliatka, čo má zrejme hlbší cieľ, ako vyvolať atmosféru chlieva: vôl pozná svojho hospodára a osol jasle svojho pána; *Izaiáš*: 1,3); *Izidor Sevillejský* ide vidieť vo volovi symbol židovského národa a oslovi *pohanstva*

-podľa stredovekých *bestiárov* somár hŕka 12 krát počas rovnodennosti; vodca stáda odhryzne pohlavný orgán mladému somárovi, aby s ním mladý samec nemohol súťažiť; podľa ďalšieho bestiára osol je pomalý a vzpiera sa rozkazom; je vhodný na orbu a nosenie bremien; má veľký strach z vody a odmieta prekročiť aj najpomalší tok; je však schopný piť z potoka bez toho aby si navlhčil kopytá; ľudia začali jazdiť na osloch ešte pred skrotením koní; bez ohľadu na jeho tvrdohlavosť si ho človek skrotil hneď, ako si to želal; arkádske somáre sú vysoké a masívne; v tejto oblasti používajú aj menšie somáre, lebo sú odolné a nenáročné na starostlivosť; Plínius starší (*Natural History*, 1.st.) uvádza, že osly, ktoré sú krížencami osla a koňa, t.j. muly, sú užitočné na orbu; hoci samice somára milujú svoje mláďatá tak, že pôjdu za nimi do ohňa, majú tak veľký odpor k vode, že to neurobia, ak majú vstúpiť do vody, aj kedy išlo o malý potok; somáre budú piť len z potoka, na ktorý sú zvyknutí a ku ktorému sa môžu dostať suchým kopytom; odmietnu ísť cez most, ak je cez trhliny vidieť hladina vody v rieke; podľa *Izidora zo Seville* (*Etymológia*, 7.st.) lat. meno *ass* (*asinus*) je od slova *as* - *sedus* - „sedí“, lebo odmieta príkazy bez dôvodu a je pomalý; františkán *Bartholomaeus Anglicus*, anglický učenec a predchodca encyklopedistov (†1272) píše, že mladý osol má pekný tvar a je nežný; s vekom sa mení na chlpaté, hrubé a melancholické zviera; je pomalý, nudný, hlúpy a zábudlivý; jeho mäso je nechutné a je ho málo; napriek tomu somár ľuďom pomáha; je to úbohý tvor, namáhaný drinou, bitý palicami, ťahaný sem a tam, zatvorený na kúsok pôdy a napokon umiera bez odmeny; jeho zdochlina nie je pochovaná a končí v žalúdkoch psov a vlkov

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/8727055900/in/photostream/>

<http://bestiary.ca/beasts/beastgallery210.htm>

<http://bestiary.ca/beasts/beast210.htm>

<http://bestiary.ca/beasts/beastalphanshort.htm>

http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Esel_in_der_Kunst

Chlapec a osol (byzantská mozaika, 5.st.)

Híkajúci osol (iluminácia zo stredovekého bestiára)

Osol s nákladom (British Library, Harley MS 3244, Folio 48r)

Osol s nákladom (Bibliothèque Nationale de France, lat. 3630, Folio 84r)

Osol obyčajný (Bibliothèque Nationale de France, lat. 6838B, Folio 16v)

Ušľachtilý vzpínajúci sa modrý osol (Bodleian Library, MS. Ashmole 1462, Folio 53v)

Mulica, kríženec oslice a koňa (Bodleian Library, MS. Ashmole 1462, Folio 54r)

Osol obyčajný (Bodleian Library, MS. Ashmole 1511, Folio 32r)

Dlhý himalájsky osol (Kongelige Bibliotek, Gl. kgl. S. 1633 4°, Folio 25v)

Osol s nákladom poháňaný bičom (Bodleian Library, MS. Bodley 764, Folio 44r)

Osol s nákladom poháňaný palicou (British Library, Harley MS 4751, Folio 35r)

Híkajúci osol žiada jedlo (Bestiaire d'Amour, 1245)

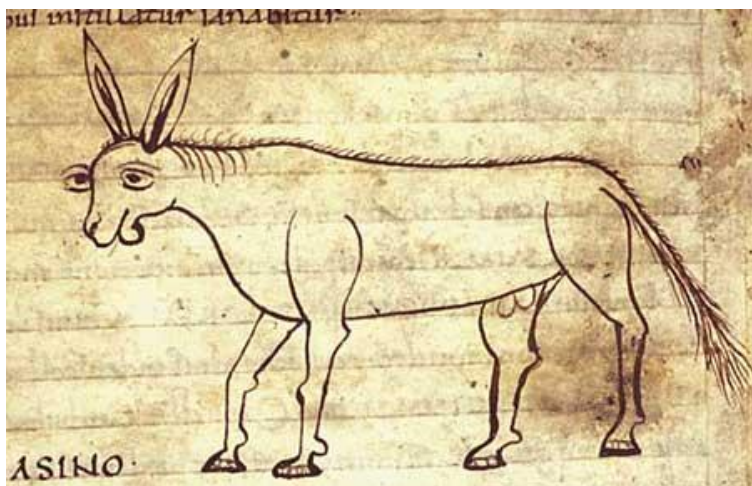
Híkajúci osol (Koninklijke Bibliotheek, KB, 76 E 4, Folio 8r)

Híkajúci osol (Koninklijke Bibliotheek, KB, KA 16, Folio 45v)

Dlhý modrý himalájsky osol (Morgan Library, MS M.81, Folio 43v)

Smutný osol s dlhými ušami (Museum Meermannno, MMW, 10 D 7, Folio 89v)

Peter Pustovník vyzýva k ľudovej krížovej výprave r. 1096 (stredoveký rukopis)

Útek do Egypta (Meuhlhausenerský oltár, Bamberská katedrála, 12-13.st.)

HB podľa Jörga Breua St.: Február (augsburský mesačný obraz, 16.st.)

G. Bonasone: Somár je kráľom? (rytina, 16.st.)

Autor neuvedený: Prostitútky sediace pre výstrahu obrátene na oslovi

P. Brueghel st.: Somár v škole (16.st.)

G. Pencz: Acedia

H. Aldegrever: Acedia (rytina zo súboru alegórií, 1552)

P. van der Heyden: Lenivost'

Bramantino: Klaňanie pastierov (1500-1535)

P. de Jode II: Navštívenie (rytina, 1647)

J. Callot: Pocestný (1617)

L. Cranach st.: Rímsky pápež ako osol (drevoryt, 1557)

J. Granthomme (?): - 17.st.)

J. van der Heyden: Po hradскеj (1667)

J. Miel: Vidiecka scéna (bamboccianti, 1.pol. 17.st.)

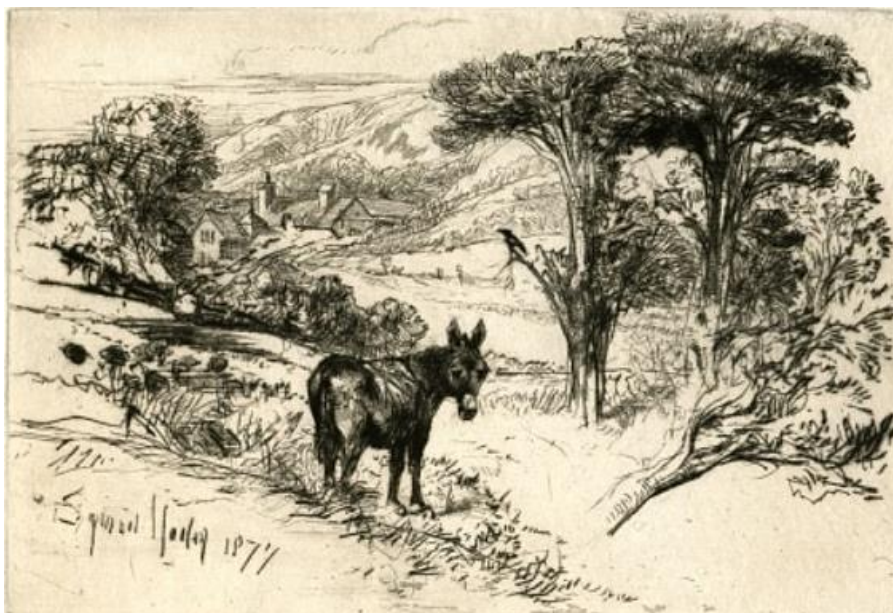
N. Halle: Odpočinok na úteku do Egypta (18.st.)

E. Zamacois y Zabala: Návrat do kláštora (1868)

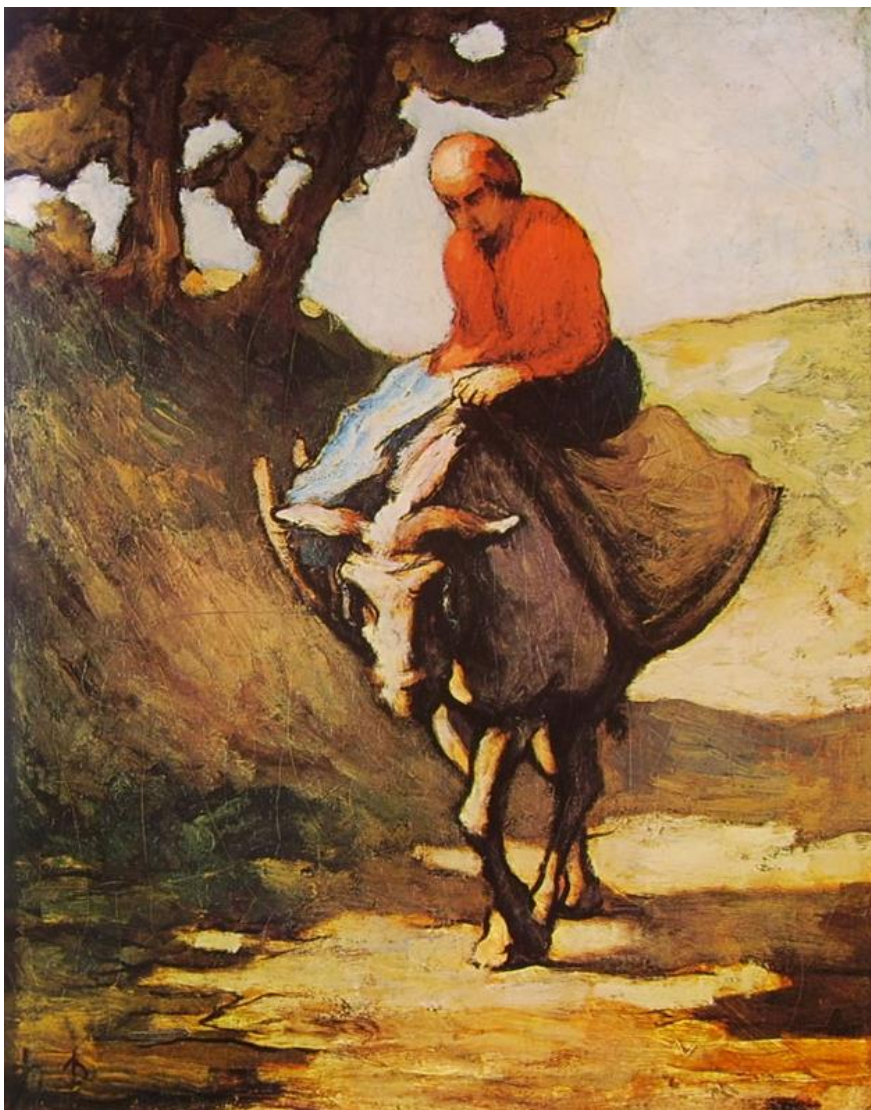
H. Ronner-Knip: Osol a kohút v stodole (19.st.)

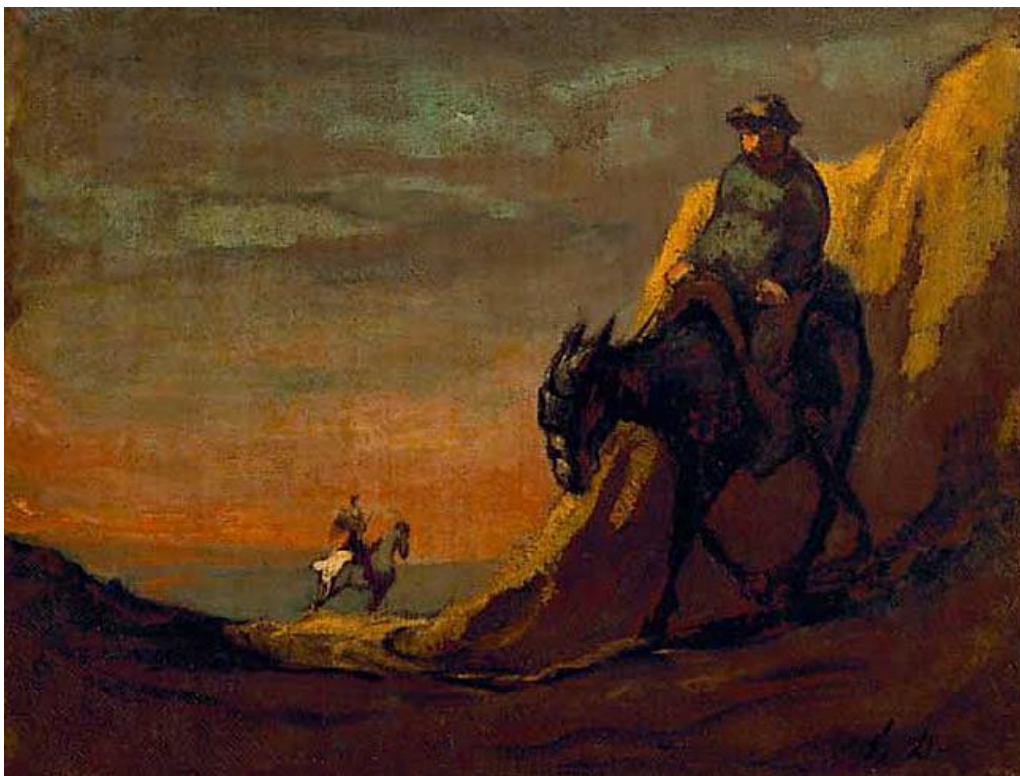
F. S. Haden: Farma v Challow (suchá ihla, 1877)

R. Ansdell: Dobre (1870)

H. Daumier: Návrat z trhu (1856)

H. Daumier: Don Quijote a Sancho Panza (1865)

P. Gauguin: Somár pri ceste (1885)

M. Bazovský: Madonka s oslom (1941)

J. Lada: Baron Ősel, diplomatický zmocnenec

osol divý - *onager* (Becker); pozri *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania*; *zvíra*
„osol palmový“ - *palmový osol*
osol v umení - pozri *osol, animalieri, zvieratá v umení*

http://de.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Esel_in_der_Kunst

osol Zlatý - *Zlatý osol*

Ossa - *Fáma*

ossarium/ossuarium - *kostnica*; priestor pod *karnerom* na uchovávanie telesných ostatkov; pozri *náhrobok*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Ossuary>

<http://fr.wikipedia.org/wiki/Ossuaire>

<http://pl.wikipedia.org/wiki/Ossuarium>

Ossian - *keltský* mýtický bojovník a básnik z 3.storočia, postava írskych a škótskych povestí; porovnaj *Artuš, Siegfried*

Ostade Adriaen van - (†1610); vlastným menom Adriaen Janz Henricx; holandský žánrový maliar a grafik; pozri *krajinomalba; žáner*

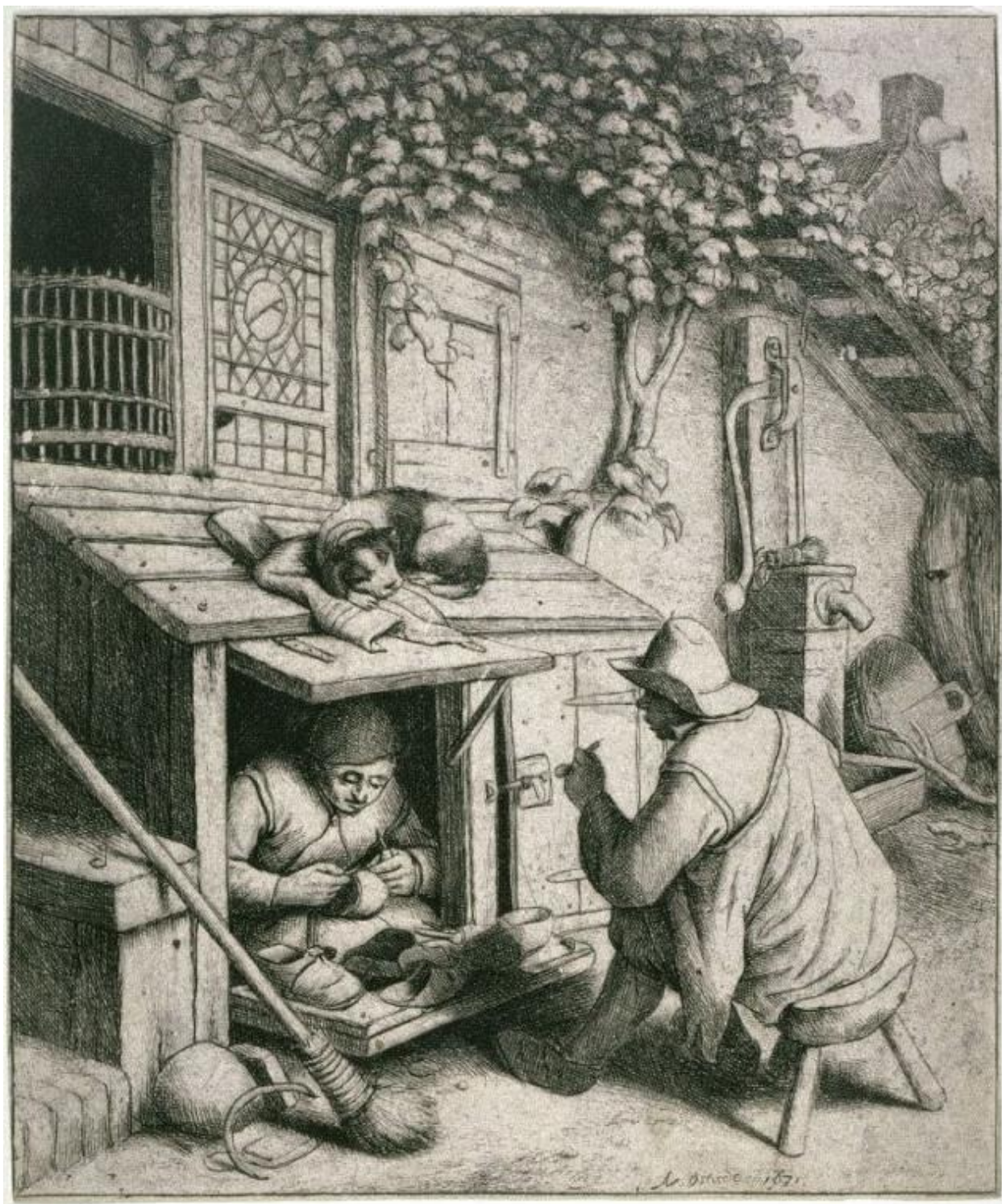
A. van Ostade: Perkár trúbi na svoj roh (lept, rytina, 1664)

A. van Ostade: Ďakujeme Bože za milosť (1653)

A. van Ostade: Potulný hudobník (16.st.)

A. van Ostade: Švec (lept, 1671)

A. van Ostade: Predavač okuliarov (lept, 1647-1652)

A. van Ostade: Šarlatán (lept, 1648)

Ostade Isaak van - (†1610); holandský žánrový maliar a krajinár; jeho tvorba ovplyvnená *Rembrandtom* a bratom *Adriaenom*; pozri *žáner*, *krajinomalba*
ostalgie - z nem. ost – „východ“; *nostalgia* – „stesk“

www: po páde berlínskeho múru v roku 1989 a na nemeckom zjednotení o rok neskôršie zmizlo veľa symbolov NDR; postupom času začali niektorí východní Nemci cítiť nostalgiu za niektorými aspektmi každodenného života a kultúry v bývalej NDR, ktorá zjednotením zanikla; nostalgia bola inšpirovaná sociálnymi zábezpekami ako zamestnanosť; 57% obyvateľov sa vyjadrilo, že sa cítili lepšie v bývalom štáte a neocenilo také vymoženosti ako slobodu cestovania; veľa obchodníkov využilo túto náladu a začalo poskytovať artefakty pripomínajúce starý život v NDR, často napodobeniny vecí starých; veľa miest v blízkosti bývalých východonemeckých hraníc, vrátane Berlína, Lübecku a Erfurtu, ešte udržať použitie svetelné značenia na prechodoch pre chodcov kvôli jeho kultúrnemu významu; pozri *Ampelmännchen*

NOTABENE: ostalgia je cnenie za tým, čo bolo vo východnom bloku pred revolúciou 1989; je to póza a individuálny životný postoj súčasne; týka sa najmä mladých ľudí, ktorí vyhľadávajú predmety, aké videli v detstve; sú nevedomými obeťami reklamných agentúr, ktoré tému ostalgie vytvorili cielene, aby sa cez ľudí, ktorým sa cnie, predávali výrobky a televízne programy; štýl á la východný blok neznamená automaticky sympatizovanie s komunizmom; ostalgici prežili v socializme iba detstvo, čo je v živote väčšiny ľudí šťastné obdobie; v žiadnom prípade nejde o riadený komunistický puč ani ideologické cnenie; pre týchto ľudí je nosenie tričiek (napr. s potlačou zelenej stokorunáčky) skôr potrebou vymedziť sa zo súčasného konzumného sveta, mať svoj retro štýl; z iného uhľa pohľadu je ostalgia vedecká forma skúmajúca dejiny danej doby, napr. skúmanie československého *dizajnu*, ktorý mal vysokú úroveň; v časoch socializmu sa u nás aj vo svete dbalo na trvácnosť výrobkov,

zatiaľ čo súčasné výrobky majú naprogramovanú nízku životnosť, aby si ľudia kúpili ďalšie; v minulosti si firmy robili „marketing“ práve trvácnosťou výrobku, dnes značka vytvára iluzívnu kvalitu *reklamou*; z dizajnérskeho pohľadu je na socialistických výrobkoch najviac cenená vynaliezavosť tvoriť z dostupných materiálov; či si túto hodnotu starší ľudia uvedomujú alebo nie, ostalgiou určite netrpia; ostalgici vyslovene vyhľadávajú staré veci a štylizujú sa, starý človek ich skrátka má; či ich vníma ako súčasť doby, ktorá mu zničila život alebo zabezpečila život v istotách, je hodnotiaci postoj, nie ostalgia; pozri *OSTBLOK*, *Ampelmännchen/semaforoví mužičky*

turistický suvenír východonemeckých semaforových mužičkov

Ostara - Eoestre

ostatky - relikvia

OSTBLOK - združenie, ktoré mapuje a dokumentuje *dizajn* priemyselných produktov navrhovaných a vyrábaných v *Československu* v rokoch 1945-1992; jeho členmi sú Maroš Schmidt, Klára Prešnajderová a Majo Lukáč; pozri *ostalgie*

ostenie - 1.obklad okenného otvoru, dverí ap.; *špaleta*, *supraporta*; *šambrána*; pozri *churriguerrizmus*
2.obloženie stien > *táflovanie*

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Ost%C4%9Bn%C3%AD>

ostenie rovné - *špaleta*; rezná plocha, ktorá vznikne vyrezaním *okna*, dverí kolmo do *múra*

J. Alt: Pohľad z umelcovho ateliéru v Alservorstadtu proti Dornbachu (1836)

ostenie šikmé - rezná plocha, ktorá vznikne vyrezaním *okna* a *dverí* šikmo do *múra*; románske a gotické *portály* s bohatou výzdobou a figúrami

A. Aldorfer: St'atie Jána Krstiteľa (drevorez, 1512)

ostensorium - monštrancia

osteria - (množné číslo); v *Taliansku* pôvodne (už v 14.-15.st.) miesto so servírovaním jednoduchého jedla; v poslednej dobe sa dôraz presunul do potravín, ale menu bývajú krátke, s dôrazom na miestne špeciality, ako sú cestoviny, grilované mäso alebo ryby, často konzumované zo spoločných stolov; osteria sú ideálne pre lacný obed; osteria môžu slúžiť po práci ako večerné občerstvenie; osteria sa veľmi líšia v praxi: niektoré iba poskytujú nápoje a klienti si môžu priniesť svoje vlastné potraviny; niektoré si zachovali prevažne mužskú klientelu, zatiaľ čo iné sú určené pre študentov a mladých profesionálov; niektoré z nich poskytujú hudbu a ďalšie zábavu; podobne ako osteria sú bottiglierie, kde si zákazníci môžu naplniť fľašu alebo čašu zo suda, a enoteche, ktoré si obvykle zakladajú na rozsahu a kvalite ich vína; pozri *hostinec*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Osteria>

C. H. Bloch: V rímskej osterii (1866)

tzv. **ostĺpený pilier** - tzv. ***pilier ostĺpený***
ostrovy mytologické - ***mytologické ostrovy***